

РЕЦЕНЗІЯ

на навчальний підручник

Roman Malarz Marek Więckowski

Oblicza geografii 1

Podręcznik dla liceum ogólnokształcącego i technikum,

Copyright by Nowa Era Spółka z o.o. Warszawa 2012. ISBN 978-83-267-0773-5

1. Оптимальність обсягу змістового наповнення навчального видання відповідно до категорії користувачів

Представлений підручник для гімназій та технічних середніх шкіл авторів Романа Маларза та Марека Веньковського «Облік географії 1» схвалений для шкільного використання міністром, відповідальним за освіту, і внесений до переліку підручників, призначених для загальноосвітніх навчальних закладів для викладання географії, на основі висновку експертів: професора Єжи Маковського, доктора філософії, Моніки Панфіл та Анджея С. Дишака, доктора філософії. Має розширений обсяг та розроблений для здобувачів IV освітнього ступеня. Тип школи: гімназії.

Підручник розроблено на основі Розширеної програми викладання географії для гімназій і технікумів - Oblicza geografii Єви Марії Туз і Давида Щипінського. Представлений навчальний підручник відповідає меті освітньої програми, обсяг навчального матеріалу є достатнім для досягнення результатів навчання, визначених освітньою навчальною програмою, практичний навчальний матеріал подано збалансовано. У підручнику наведено додаткові навчальні матеріали, у тому числі для задоволення пізнавальних потреб учнів. Вдалими доповненнями є іменний покажчик та міжпредметний іспит «На шляху до бакалаврату», який перевіряє знання з фізичної географії.

2. Відповідність виду навчального видання

Це навчальне видання із систематизованим викладом навчального матеріалу, що містить систему базових знань та умінь, спрямованих на досягнення очікуваних результатів та подає додатковий пізнавальний матеріал поглибленого змісту. Змістове наповнення підручника повною мірою реалізовує мету й завдання навчального предмета географія.

3. Науковість викладу навчальної інформації

Змістове наповнення навчального підручника не порушує принципів академічної доброчесності, відповідає сучасним науковим концепціям, сучасному рівню знань, що загалом реалізується через коректний виклад загальноприйнятої наукової термінології. Дотримано вимогу відповідності розкриття основних наукових положень віковим особливостям та життєвому досвіду здобувачів освіти, можливостям засвоєння його на належному рівні. Подана інформація є достовірною, з перевірених джерел із посиланням на джерела інформації.

4. Системність, логічність, послідовність, наступність і перспективність викладу навчальної інформації

Авторами видання забезпечено реалізацію системності й цілісності знань, дотримання логічності, послідовності й наступності у викладі навчального матеріалу, урахування попередньої освітньої підготовки здобувачів освіти. Розподіл змісту навчального видання є дидактично виправданим, послідовно й

логічно розміщеним і таким, що забезпечить формування географічних знань про геосфери, їхню цілісність і диференціацію природних умов.

5. Реалізація ціннісного компонента у змісті навчального підручника

Підручник сприяє формуванню системи цінностей, розвитку толерантності, справедливості, чесності тощо. Навчальний зміст й методичний апарат спрямований на формування мотиваційної сфери, соціальних цінностей та особистісних цінностей, соціальної поведінки і громадянської позиції, екологічної культури та інших якостей особистості, її поглядів, переконань, життєвих пріоритетів.

6. Доцільність і коректність методичного апарату навчального видання відповідно до категорії користувачів; його спрямованість на реалізацію різних підходів у навчанні (особистісно зорієнтованого, компетентнісного, діяльнісного тощо)

Методичний апарат підручника авторів Roman Malarz Marek Więckowski «Oblicza geografii 1» містить запитання і завдання переважно практичного спрямування і є доцільними та стовідсотково особистісно зорієнтованими, такими що забезпечують формування ключових компетентностей та моделювання ситуацій вибору за підготовленими кейсами.

Перевагою підручника є багато різноманітних завдань. Виконуючи їх, здобувачі часто виступають в ролі експертів, тим саме пов'язують свої теоретичні знання про навколишній світ з аналізом найгостріших проблем сучасності. Запитання і завдання сформульовані методично правильно, зрозуміло й коректно, відповідно до категорії користувачів.

7. Художнє оформлення навчального видання є сучасним, відповідає віковій категорії здобувачів освіти, викликати їх зацікавленість. Їх багато і вони високої змістової та графічної якості. Зауважимо також, що до кожної навчальної теми спеціально розроблені/підібрані картографічні зображення, схеми, графіки та діаграми, кількісні показники й фотоілюстрації. Вони унаочнюють та доповнюють зміст параграфів, і найголовніше – допомагають здобувачеві швидше зрозуміти закономірності географічних процесів та їхні особливості.

8. Відсутність різних видів дискримінації

Аналіз навчального видання дає підстави стверджувати про відсутність в текстовому та ілюстративному компонентах видання дискримінаційних (у т.ч. стереотипних) положень (зображень) за ознаками: раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовними або іншими ознаками. У виданні використовується недискримінаційна мова, тобто формулювання, позбавлені андроцентризму, сексизмів і будь-яких інших дискримінаційних форм і смислів.

9. Пропозиції

Переглянувши доцільність розміщення Політичної карти світу в редакції до 1991 р. з зображенням СРСР (на с.19). На основі цього зображення, у тексті підручника, наведено змістовний приклад щодо використання проекції Меркатора і намагання вже неіснуючого СРСР скористатись картографічними спотвореннями як доказом своєї площинної величини возвеличуючи себе з-поміж інших держав. Водночас, це політичне утворення вже в минулому. Тому пропонуємо навести інший приклад.

10. Висновок

Навчальний підручник Roman Malarz Marek Więckowski «Oblicza geografii 1» Podręcznik dla liceum ogólnokształcącego i technikum, Copyright by Nowa Era Spółka z o.o. Warszawa 2012. підручником високої якості зі систематизованим викладом навчального матеріалу, що містить систему базових знань та умінь, спрямованих на досягнення очікуваних результатів та подає додатковий пізнавальний матеріал поглибленого змісту. Змістове наповнення підручника повною мірою реалізовує мету й завдання навчального предмета географія. Рекомендується до використання в навчальному процесі.

Декан географічного факультету
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича,
доцент, доктор географічних наук
24.01.2025

Мирослав ЗАЯЧУК